

CURIERUL ORTODOX

PUBLICAȚIE
A BISERICII ORTODOXE
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Apare din iunie 1995 cu binecuvântarea ÎPS Vladimir, Mitropolit
al Chișinăului și al întregii Moldove

Nr. 2 (211), 20 februarie 2009

DUMINICA ÎNFRICOȘATEI JUDECĂȚI

Ev. Matei 25:31-46

“Când va veni Fiul Omului întru slava Sa, și toți sfinții îngeri cu El, atunci va ședea pe tronul slavei Sale. Și se vor aduna înaintea Lui toate neamurile și-i va despărți pe unii de alții, precum desparte păstorul oile de capre. Și va pune oile de-a dreapta Sa, iar caprele de-a stânga. Atunci va zice împăratul celor de-a dreapta Lui: Veniți, binecuvântații tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit; gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine. Atunci drepții Îi vor răspunde, zicând: Doamne, când Te-am văzut flămând și Te-am hrănit? Sau însetat și Ți-am dat să bei? Sau când Te-am văzut străin și Te-am primit, sau gol și Te-am îmbrăcat? Sau când Te-am văzut bolnav sau în temniță și am venit la Tine? Iar Împăratul, răspunzând, va zice către ei: Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut. Atunci va zice și celor de-a stânga: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui. Căci flămând am fost și nu Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și nu Mi-ați dat să beau; străin am fost și nu M-ați primit; gol și nu M-ați îmbrăcat; bolnav și în temniță, și nu M-ați cercetat. Atunci vor răspunde și ei, zicând: Doamne, când Te-am văzut flămând, sau însetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și nu Ți-am slujit? El însă le va răspunde zicând: Adevărat zic vouă: Întrucât nu ați făcut unuia dintre acești prea mici, nici Mie nu Mi-ați făcut. Și vor merge aceștia la osândă veșnică, iar drepții la viață veșnică”.

Primind veste că urmează să vină vreun dregător sau judecător pământesc, luăm toate măsurile ca să aducem lucrurile noastre în rânduiala cuvenită și să merităm încuviințarea celui ce va veni: cu atât mai mult trebuie să ne îngrijoreze judecata lui Hristos, la care se va hotărî soarta veșnică a fiecăruia dintre noi.

Judecătorul e înfricoșător, nespun de înfricoșător: înfricoșător prin măreție, înfricoșător prin atotputernicie, înfricoșător fiindcă pătrunde în adâncurile duhului omenesc și nici un gând omenesc de taină, nici un simțământ, oricât de subțire, nu îi rămân ascunse.

Cutremur îi va cuprinde pe toți oamenii când vor sta înaintea feței Judecătorului.

La judecata lui Hristos se va cere de la om, în vederea îndreptării sale, milostivirea, ca arătare lucrătoare a dragostei - și va merita milă numai milostivirea, ca dovadă prin fapte a dragostei. Milă voiesc, iar nu jertfă (Matei 9, 13), a vestit înfricoșătorul și nemitarnicul Judecător Care va să vină.

Milostivirea va agonisi îndreptărire celor ce au iubit-o, iar pe cei ce au lepădat-o îi va da osândirii. Ea cu îndrăznire îi va duce și îi va înfățișa înaintea Domnului pe toți fiii săi. Ea îi va aduce înaintea Domnului pe cei care au săvârșit-o cu lucrul: care au săturat pe frații cei flămânzi, au primit în casele lor pe cei străini, au îmbrăcat pe cei goi, au cercetat pe cei bolnavi și închiși în temnițe.

Milostivirea îi va aduce înaintea lui Hristos pe cei ce au făcut-o tainic în sufletele lor și au miluit pe aproapele, păzindu-se a-l osândi pentru poticnirile lui, iertându-i jignirile și necazurile pricinuite, dându-i în schimbul blestemului binecuvântare și în schimbul faptelor rele, facere de bine.

Milostivirea îi va aduce înaintea lui Hristos pe acei păstori ai Bisericii care au dat fraților lor mâncarea cea nestrucăcioasă - Cuvântul lui Dumnezeu, care pe cei despuiați de către păcat i-au îmbrăcat în hainele virtuților, au dat doctorie duhovnicească celor bolnavi cu sufletele și cu îndelungă răbdare au cercetat spre zidire pe cei închiși în temnițele necredinței sau rătăcirii întunecate.

Milostivirea îi va aduce înaintea lui Hristos pe monahii smeriți, care au dobândit cunoașterea tainică și ființială a lui Hristos Care trăiește în ei, au flămânzit cu fericita foame de dreptatea evanghelică, au sărguit să se îmbrace întru cuvioșie și sfințenie, s-au curățat de cele mai subțiri boli ale omenirii - împătimirile acestei vieți, și prin aceasta au agonisit libertatea evanghelică.

Milostivirea îi va aduce înaintea lui Hristos și pe cei care au putut să arate milă doar față de ei înșiși, cercetându-se prin cercetarea de sine și slobozindu-se de sărăcie, de boală, de temnița păcatului prin pocăință. Pocăința este cu neputință pentru inima împietrită: pentru ca inima să se înmoaie, trebuie să se umple de împreună-pătimire și milostivire față de starea sa căzută de păcătoșenie. Când inima este cuprinsă și umplută cu prisosință de milostivire, numai atunci devine în stare de pocăință; numai atunci poate, părăsind osândirea aproapei, să se întoarcă spre vederea de sine și, osândindu-se pe sine în chip mântuitor, să pună pe rănile sale doctoria pocăinței.

Hristos i-a răscumpărat prin Sine pe toți oamenii îndeobște și pe fiecă om în parte. Omul care este în stare de milă numai față de sine însuși și va face această milă, hrănind cu Cuvântul lui Dumnezeu sufletul său flămând, adăpându-l cu simțăminte care vin de la Sfântul Duh, ferindu-l de pierzătoarea colindare prin feluritele chipuri ale păcatului, aducându-l în casa cucerniciei și virtuții, îmbrăcându-l cu fapte bune, vindecând păcatele dinainte prin mărturisirea lor și lucrarea potrivnică lor, scoțându-se din temnița cugetării și stării trupesti întru înțelegerea și starea duhovnicească - acela va fi socotit ca și cum ar fi făcut toate acestea Insuși Domnului Iisus Hristos.

Milostivirea îi va aduce pe toți lucrătorii săi în fața lui Hristos și le va mijloci de la Hristos milă și fericire veșnică. Veniți, le va spune El, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți împărăția care este gătită vouă de la întemeierea lumii: că am flămânzit și Mi-ați dat de am mâncat, am însetat și Mi-ați dat de am băut, străin am fost și M-ați primit, gol și M-ați îmbrăcat, bolnav am fost și M-ați cercetat, în temniță am fost și ați venit la Mine... Amin zic vouă: întru cât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei prea mici, Mie Mi-ați făcut (Matei 25, 34-36, 40).

Sf. Ignatie Brianceaninov

PERIOADA LITURGICĂ ÎN CARE FII BISERICII POSTESC ȘI SE ROAGĂ MAI MULT

Începând cu Duminica vameșului și a fariseului, calendarul ortodox consemnează intrarea în perioada premergătoare Paștelui, numită Triod. Aceasta este una din cele trei mari perioade liturgice ale anului bisericesc, alături de perioadele Penticostarului și Octoihului. Triodul a fost înțeles întotdeauna ca o perioadă de vârf a ascezei creștine și a nevoițelor spirituale, fapt pentru care el a ocupat un loc aparte, deosebit de important în creștinismul răsăritean. Înțelegerea autentică a Triodului, a textului liturgic și a rațiunii postului conduce fără doar și poate către o viață creștină adevărată. Numai în acest sens Triodul poate fi considerat drept o veritabilă școală a desăvârșirii, o incontestabilă scară a virtuților care ar deschide ușile pocăinței în sufletul fiecărui creștin și ar pregăti marea întâlnire la „Ospățul Stăpânului”.

(continuare în pag. 5)

ISTORIA ORTODOXIEI POLONEZE, POVESTITĂ DE MĂNĂSTIREA SUPRASL

După repetate încercări de profanare și distrugere, ultima având loc în 1944, când armata nazistă a aruncat în aer principalul lăcaș de cult al așezării, mănăstirea a fost redată comunității ortodoxe din Polonia, care numără astăzi aproximativ un milion de credincioși. În anul 1984, cu prilejul începerii reconstrucției Bisericii „Buna Vestire”, Înalt Preasfințitul Sava, Arhiepiscopul Varșoviei și Mitropolitul Poloniei, spunea: „Nepătrunse sunt hotărârile providenței divine, care încurajează acolo unde totul a fost distrus”.

Cândva, lăcașul monastic Suprasl, numit în poloneză Monaster Zwiastowania Najswietszej Marii Panny w Supraslu (Mănăstirea „Bunei Vestiri” a Maicii Domnului din Suprasl), era aproape de a egala faima și importanța Lavrei Pecerska din Kiev, după al cărei model s-a și vrut a fi construit. Astăzi, privind în urmă, printre secole de neînțelegeri religioase, războaie și distrugere, putem spune că, fără a deveni faimoasă, cel puțin nu pe plan mondial, asemenea surorii din Ucraina, Suprasl a avut o importanță extrem de mare, menținând, pe tărâm polonez, o oază de Ortodoxie. Mai mult, pentru locuitorii regiunii Bialystok, mănăstirea a constituit, de-a lungul timpului, un simbol al păstrării identității naționale, în ciuda vicisitudinilor istoriei.

În anul 1498, voievodul de Nowogrodek, Aleksander Chodkiewicz, împreună cu arhiepiscopul de Smolensk, Józef Sultan, devenit, mai târziu, mitropolitul Kievului, au decis să construiască o mănăstire în preajma castelului voievodal de la Grodek. În acest scop, odată cu începerea construirii lăcașului monastic, au fost aduși mai mulți monahi de la Kiev, care au sperat să își poată continua și pe tărâmul Marelui Ducat al Lituaniei de atunci viața de rugăciune și renunțare la tentațiile lumesci.

(Continuare în pag. 6)

AGENDA DE LUCRU A ÎPS VLADIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI ÎNTREGII MOLDOVE

16 ianuarie

Mitropolitul Vladimir a primit în audiență la Palatul Mitropolitan slujitori din Eparhia de Centru și un grup de pelerini din partea Arhiepiscopiei Ciprului, condusă de directorul Hotelului eparhial „Sf. M. Mc. Gheorghe” dl Costas Zervos.

18 ianuarie

Mitropolitul Vladimir a oficiat Sf. Liturghie și slujba sfințirii Aghiasmei Mari la Catedrala Mitropolitană.

19 ianuarie

Mitropolitul Vladimir a săvârșit Liturghia Sf. Vasile cel Mare și sfințirea Aghiasmei Mari la Catedrala Mitropolitană.

23 ianuarie

ÎPS Vladimir a participat la ședința Sfântului Sinod în cadrul căreia a fost acceptat programul desfășurării Soborului Arhieresc și a Sinodului Local al BO Ruse.

Au fost întocmite și listele tuturor participanților la alegerea noului Întâistătător al Patriarhiei Moscovei.

25 - 29 ianuarie

Secvență de la Ședința Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse

ÎPS Vladimir s-a deplasat la Moscova unde a participat la Ședințele Sinodului Arheresc și a celui Local al Bisericii Ortodoxe Ruse.

5 februarie

Mitropolitul Vladimir s-a deplasat la Biserica „Sf. Treime” din com. Grătiești, mun. Chișinău. Ierarhul s-a închinat la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului numită Plângătoarea adusă de la Mănăstirea Boian, Ucraina.

6 februarie

Mitropolitul Vladimir slujește Acatistul „Acoperământul Maicii Domnului” la Catedrala Mitropolitană. În aceeași zi, la Palatul Mitropolitan, au fost primiți în audiență preoți și credincioși din cuprinsul Mitropoliei.

8 februarie

ÎPS Vladimir oficiază Sfânta Liturghie la Catedrala Mitropolitană.

HIROTONII

8 Februarie

În cadrul liturghiei la Catedrala Mitropolitană au fost hirotoniți ca diacon, Andrei Morari, absolvent al Academiei Teologice din Chișinău, iar în treapta de preot - Diac. Nicolae Jelihovschi pentru parohia Sălcuța, r. Căușeni.

DECORAȚII

6 Februarie

ÎPS Vladimir a înmănat ordinul „Sf. Ștefan cel Mare”, gr. II dlui Alexandru Părcălab, președinte al SA „Interauto Service”, pentru aportul adus la realizarea mai multor lucrări bisericești.

ALEGEREA NOULUI PATRIARH AL BISERICII ORTODOXE RUSE

În perioada 25-29 ianuarie la Moscova și-au desfășurat lucrările Soborul Arhieresc și Sinodul Local al BO Ruse. Întrunirile au fost determinate de văduvirea scaunului Patriarhiei Moscovei în urma trecerii la Domnul a SS Alexei al II-lea la 5 decembrie 2008. A fost formată o comisie specială, care a pregătit convocarea Soborului Local pentru alegerea noului Întâistătător.

Moscova. Intronizarea Patriarhului Kiril

În cadrul Soborului Arhieresc din 25 ianuarie cei 198 de ierarhi participanți au înaintat candidați la înalta treaptă patriarhală. În rezultatul votării secrete cele mai multe voturi le-a acumulat ÎPS Mitropolit Kiril de Smolensk și Kaliningrad - 97, ÎPS Mitropolit Klement de Kaluga și Borovsk - 32 de voturi și ÎPS Mitropolit Filaret, Exarhul Belarusiei - 16 voturi.

La 27 ianuarie Soborul Local, care a inclus peste 700 de participanți din toate eparhiile canonice ale BO Ruse au desemnat noul patriarh.

Din partea Bisericii Ortodoxe din Moldova au participat la lucrările Sinodului Local al Bisericii Ortodoxe Ruse o delegație compusă din reprezentanții tuturor episcopilor:

Episcopia de Centru: ÎPS Vladimir; PS Petru, episcop de Hâncu; Prot. Vadim Cheibaș, secretarul mitropolitului; Arhim. Siluan (Șalaru), președintele Departamentului Mănăstiri și Viața Monahală; Bodean Feodor, din partea mirenilor;

Episcopia de Bălți: PS Marchel; Prot. Petru Ciunciuc, secretar eparhial; Prot Ioan Vulpe, duhovnicul mănăstirilor din eparhia de Bălți; Suceanu Gheorghe, din partea mirenilor;

Episcopia de Edineț și Briceni: pr. Adrian Cotelea, secretar eparhial; egumenul Patrocl (Porumbac), duhovnicul mănăstirii Sf. Treimi din s. Rudi, Soroca; Blându Serghei din partea mirenilor;

Eparhia de Cahul și Comrat: PS Anatolie; pr. Feodor Roșca, secretar personal al episcopului; egumenul Diodor (Murgi), clericul mănăstirii Sf. Dumitru din Ceadr-Lunga; Cernei Mihail, director general la SA „MoldElectroMontaj” din partea mirenilor;

Eparhia de Tiraspol și Dubăsari: ÎPS Iustinian; Prot. Vitalii Covali, blagocin de Dubăsari; ieromonahul Nicodim (Beleasnicov), secretar eparhial; Smirnov Oleg, președintele SA „Gazprombank”, președintele partidului „Patriotic” din autoproclamata rmn.

Eparhia de Ungheni: Prot. Veaceslav Șpac, secretar eparhial; egumenul Ioan (Moșneguțu), starețul mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului”, din Hirbovăț; Rogovschi Dumitru, din partea mirenilor.

Cu câteva ore înainte de votare Mitropolitul Filaret al Minskului și-a retras candidatura, îndemnându-și confrății să-și dea voturile în favoarea ÎPS Kiril. Același lucru l-a făcut și PF Vladimir al Kievului. Deciziile au avut un singur scop - consolidarea eforturilor întru desemnarea Întâistătătorului în duhul unității și al păcii.

În urma votării Mitropolitul Kiril a înrunit 508 voturi, iar Mitropolitul Clement - 169, restul voturilor fiind nevalide. Astfel, în demnitatea de nou patriarh al Bisericii Ortodoxe Ruse a fost ales Mitropolitul Kiril de Smolensk și Kaliningrad.

Ceremonia de întronare a celui de al XVI-lea patriarh al BO Ruse a avut loc la 1 februarie în Catedrala „Hristos Mântuitorul” din or. Moscova.

Cu o oră înainte de săvârșirea Sf. Liturghii în Catedrala Patriarhală au început să bată clopotele. La sosire în sfântul locaș nou-alesul Patriarh Kiril a fost întâmpinat cu pâine și sare.

Ierarhi, slujitori și mireni din întreaga lume au venit să se roage la investirea noului Întâistătător al BO Ruse. La ceremonie au participat următorii Întâistătători ai Bisericii Surori: PF Diodor, Patriarhul Alexandriei, PF Anastasie, Ahiepiscopul Tirane și întregii Albanii, PF Sava, Mitropolitul Varșoviei și întregii Polonii, PF Hristofor, Mitropolitul Slovaciei și ținuturilor Cehiei, delegați din partea celorlalte Biserici.

În timpul slujbei cei mai vârstnici ierarhi - Mitropolitul Vladimir al Kievului și Mitropolitul Vladimir de Sankt-Petersburg l-au condus pe patriarh spre tronul de la locul înalt, așezându-l de trei ori și rostind cuvintele „axios”, care înseamnă în traducere din greacă „vrednic este”, apoi nou-alesul patriarh a fost îmbrăcat în veșminte patriarhale și i-au fost înmănat celelalte atribute ale Întâistătătorului.

După slujbă Patriarhul Kiril s-a adresat cu un cuvânt de învățătură mulțumind tuturor pentru încrederea acordată, dar și îndemnându-i pe toți să fie de acum înainte grabnici rugători pentru el spre binele și întărirea Bisericii.

AJUTORUL CREȘTIN DIN MOLDOVA

Concurs de Proiecte

În cadrul concursului sunt acceptate cereri de proiect de la Bisericile Creștine tradiționale și organizațiile bisericești din Republica Moldova.

Granturile sunt acordate numai pentru proiecte ce presupun activitate în următoarele domenii:

Suport social pentru copii și bătrâni.

Dezvoltarea capacităților.

Combaterea traficului de ființe umane,

Prevenirea HIV-SIDA.

Dezvoltarea comunitară și crearea locurilor de muncă.

ATENȚIE! Propunerile de proiect se prezintă în limbile română sau rusă. Formularele pot fi ridicate la oficiul ACM sau primite prin poșta electronică la solicitare expediată pe adresa info@aid.md.

Termenul limită de prezentare a propunerilor de proiect, însoțite de o recomandare din partea bisericii, este 1 MARTIE 2009.

Propunerile de proiect pot fi prezentate la oficiul Ajutorului Creștin din Moldova:

str. N. Anestiade 3 of 2, Chișinău, MD

2001, Moldova

sau expediate prin e-mail: info@aid.md

Acum patru ani, Victor Lupașco a căzut de pe acoperișul unei biserici, în timp ce îl repara.

De atunci nu mai poate merge. Totuși, Victor este optimist. El nu a încetat nici o clipă să lupte și să creadă că într-o zi, cu ajutorul celor din jur, va putea merge din nou.

Mama îi este permanent alături. Dar pentru a-și ajuta fiul, a trebuit să renunțe la serviciu. Acum, cu greu adună bani ca să poată achita chiria pentru casa în care locuiesc.

Victor ar putea merge din nou, dar pentru asta este necesar un curs de reabilitare la Moscova. Pentru trei luni de tratament are nevoie de 12 mii de euro.

Cu ajutorul oamenilor de bună credință a reușit să adune jumătate din această sumă, dar mai mult nu îndrăznește să ceară.

Persoanele care vor să-l ajute pe Victor pot depune bani pe un cont special:

MOLDMD 2X349

Cont personal: 2225149137

Beneficiar: Victor LUPASCO

Cod fiscal: 2002028032771

Telefoane de contact: tel.47 61 22, mob. 069 21 23 24

BINECUVÂNTAȚI ÎN TĂCERE

Pentru prima dată în istoria Bisericii Ortodoxe din Moldova doi tineri hipoacuzi din Florești și Telenești, Marin și Mariana au putut beneficia de o cununie religioasă pe înțelesul lor. Evenimentul s-a produs la biserica „Sfinților Apostoli Petru și Pavel” din sectorul Buiucani al capitalei, care al treilea an găzduiește și „Biserica Inimii Tăcute” a Mitropoliei Basarabiei – o biserică pentru persoanele cu deficiențe de auz și vorbire.

Slujba din 13 februarie a fost una cu totul specială nu numai pentru tinerii însurați și părinții lor, dar și pentru preotul Viorel Cojocaru care din 2006 face misiune în rândul persoanelor hipoacuze transmițându-le, prin limbajul gesturilor, adevărurile ortodoxiei și dragostea lui Hristos.

„Din 2006, de când activează „Biserica Inimii Tăcute” am reușit să-i învățăm pe mulți dintre enoriașii noștri semnele religioase, care sînt altele decât cele laice folosite de ei în mod obișnuit, - ne relatează părintele Viorel. - Nu este simplu, dar setea lor de Dumnezeu și de Biserică, precum și interesul sincer care îl manifestă ne încurajează să muncim în continuare. Deocamdată avem această singură biserică pentru circa 1500 de persoane cu deficiențe de auz și vorbire câți sînt doar în Chișinău. De exemplu, în România unde am urmat cursuri speciale de limbaj mimico-gestual pentru teologi sînt 24 de biserici de acest fel. Din păcate, pentru multe persoane hipoacuze mersul la Biserică e același cu mersul la teatru: din bun simț ei îi imită pe credincioși, făcându-și cruce sau închinându-se la icoane fără a înțelege rostul acestor gesturi ca să nu mai vorbim de înțelegerea Sfintei Liturghii, a Cununii, Botezului sau altor taine...”

Din acest punct de vedere cei doi tineri cununați de curând la „Biserica Inimii Tăcute” din Chișinău sînt o pereche fericită, pentru că în premieră au putut înțelege și medita la sensul legământului de căsătorie făcut în fața lui Dumnezeu și la îndemnul Bisericii adresate soților. Fie ca Bunul Dumnezeu să păstreze scânteia de bucurie ce iradia din ochii lor în timpul cununii și să le binecuvânteze familia cu copii sănătoși și credincioși. Iar Sfântul Ierarh Nicolae, pe care și l-au ales drept protector ceresc să-i ajute să adune în casă cele de care au nevoie și să-i păzească de răutăți...

Igor Pînzaru

DIN ÎNTELEPCIUNEA SFINȚILOR PĂRINȚI

Istorii cu tâlc:

Plânsul este toată învățătura

Un frate i-a zis avvei Petru, ucenicul avvei Lot: „Cât stau în chilie, sufletul meu este împăcat. Dar cum vine la mine un frate și-mi povestește ce se întâmplă pe-afară, sufletul se tulbură”. Avva Petru îi zice: „Avva Lot spunea: «Cheia ta deschide ușa mea». Fratele îl întreabă: „Ce înseamnă asta?”. Bătrânul zice: „Dacă vine cineva la tine, tu îl întrebi: «Ce faci? De unde vii? Ce faci frații? Te-au primit sau nu?», și așa deschizi ușa fratelui și afli ceea ce nu vrei”. „Așa este”, zice fratele, „ce trebuie să facă omul când un frate vine la dânsul?”. Bătrânul zice: „Plânsul este toată învățătura, unde nu este plâns omul nu se poate păzi”.

(Pateric, ediția Polirom, 2005)

VALENTINE'S DAY, DRAGOSTE CU AROMĂ DE CUPIDON

De prea multe inimioare străpunse, nu mai percepem mesajul propriei noastre inimi.

În fiecare an, la 14 februarie, suntem invitați la o porție zdravănă de dragoste, izvorâtă fluviu din marele dozator al fericirii globalizante, din care noi, dornici de a fi în trend și în ultima vreme mari amatori de cantitate, nu doar că bem folosind pahare folosite deja de alții și spălate superficial după cele mai genuine metode mioritice, ci chiar ne facem provizii care ar fi bine să ne ajungă pentru un an întreg. Sucle conținut în dozatorul sus-pomenit nu are nimic de-a face cu naturalul, ci este mai degrabă o diluare jalnică, exagerat de dulce și viu colorată a unui concentrat importat și promovat publicitar la extrem. Ceea ce frapează în ultima vreme este ușurința cu care omul se așază la rândul (mai bine zis, coada) fericirii, sperând la un supliment de îndulcire momentană a unei vieți din ce în ce mai amare.

Violența debutului sărbătorii, fixat nu doar în preția acesteia, ci cu o bună bucată de vreme înainte, lasă o dublă impresie: fie că la noi dragostea este pe cale de dispariție, fie că tuturor ni se impune castitatea în restul timpului, iar acum primim binemeritata dezlegare, ca și cum până atunci nu am avea prilej să iubim. Explozia cupidonală pe care încercăm să o zugrăvim nu în culori frumoase, ci în culorile realității, își respectă originea, dinamica și blazonul creat în ultimii ani, regăsindu-se aproape exclusiv la nivelul sensibilului grosier. Prezența sărbătorii îndrăgostiților nu numai că este vizibilă sau perceptibilă, dar ea a atins un grad al evidenței atât de acut, încât acum jenează privirea normalității, constrângând întrucâtva la consumul heirupist al dragostei hic et nunc. De prea multe inimioare străpunse, nu mai percepem mesajul propriei noastre inimi. Ziua îndrăgostiților aduce cu sine, paradoxal, îndepărtarea noastră de sensul adevărat al dragostei și în același timp transformă marele dar în produs cu termen de garanție. Constatăm dureros că dragostea, propovăduită, înțeleasă și aplicată în stilul Valentine's (și nu numai) deranjează, tulbură și sufocă sufletul. Economic, însă, situația e roz, cam ca aripile rumenului și rotofeiului îngeraș al iubirii. Săgețile actualului Cupidon capătă nuanțe involutive și degradante, prăvălindu-se din starea inocenței angelice și atingând stadiul în care acestea chiar te rănesc, provocându-ți amintiri dureroase.

De cele mai multe ori, această zi de 14 februarie este adjectivată forțat, căpătând conotații sărbătorești. Numai că se omite ceva: nu sărbătoarea provoacă iubirea, ca și când cea din urmă ar fi condiționată temporal și valorificată la comandă, ci iubirea ca statornicie determină sărbătoarea, adică bucuria întâlnirii. În duhul contemporaneității, sărbătoarea în general și sărbătoarea îndrăgostiților în special se automatizează, dragostea ca substanță a relațiilor umane decente fiind declanșată și controlată ca de la o telecomandă. La apăsarea mecanică a butonului, dragostea va curge în valuri peste noi, antrenându-ne extrinsec într-un dans dezordonat, căruia toți ne străduim să-i prindem mișcările, fără să ne mai întrebăm deloc dacă acesta se potrivește propriului nostru stil.

Pseudo-sărbătoarea de astăzi constituie alienarea mesajului transmis cândva, pe la sfârșitul secolului al III-lea, de cel care a dat numele zilei. Cununarea religioasă a perechilor de îndrăgostiți, interzisă de împăratul Claudiu, dar împlinită totuși de Sfântul Valentin, este departe de căsătoriile pentru o zi, mega-oferta societății sau mai bine zis reacția ei la o temă extraordinară, precum cea a dragostei. Căsătoria pentru o zi, facil de contractat și la fel de ușor de eliminat, sau cea pentru veșnicie? O alegere importantă, pentru care este necesar timp destul, oricum mai mult decât pentru simpla alegere a unui suc dulce.

diac. Cosmin PRICOP

CALENDAR
ORTODOX

Februarie - Făurar

1 S 14 Înaintepăznuirea
Întâmpinării Domnului; Sf. Mc.
Trifon; Sf. Mucenițe Perpetua și
Felicita.

**2 D 15 (+) Întâmpinarea
Domnului. Sf. Mc. Iordan și
Gavriil.**

3 L 16 Sfântul și Dreptul
Simeon; Sf. Proorocita Ana.

4 M 17 Cuviosul Isidor
Peluziotul și Sfântul Mucenic
Avramie.

5 Mc 18 Sfintele Mucenițe:
Agata și Teodula.

6 J 19 Cuv. Vucol, episcopul
Smirnei; Sf. Mc. Iulian, Fausta și
Maxim; Cuviosul Varsanufie cel
Mare.

7 V 20 Sf. Partenie,
episcopul Damascului și Luca;
Cuv. Luca; Sfinții 1003 Mucenici
din Nicomidia.

8 S 21 Sfântul Mare
Mucenic Teodor Stratilat și
Sfântul Prooroc Zaharia; Sfintele
surori Marta și Maria (Sâmbăta
morților).

**9 D 22 Sf. Mc. Nichifor;
Sf. Mc. episcopi Marcel și
Pangratie. (Duminica Lăsăturii
sec de carne, a Judecării de apoi).**

10 L 23 + Sf. Sfințit Mc.
Haralambie; Sf. Mucenițe Enata
și Valentina.

11 M 24 Sf. Mare Mc.
Teodor Torion. Sf. Sfințit Mc.
Vlasie, episcopul Sevastei; Sf.
Teodora împărăteasa.

12 Mc 25 Sf. Meletie,
arhiepiscopul Antiohiei celei
Mari și Antonie patriarhul
Constantinopolului; Sf. Mc.
Hristea.

13 J 26 Cuv. Martinian; Sf.
Apostoli: Acvila și Priscila.

14 V 27 Cuvioșii:
Auxentiu, Maron și Avraam.

15 S 28 Sfântul Apostol
Onisim; Sfântul Mucenic Maior;
Cuviosul Eusebiu.

**16 D 1 Duminica izgonirii
lui Adam din rai. Lăsăturii de
sec de brânză. Sfinții Mucenici
Pamfil și Valentin; Cuv. Flavian.**

17 L 2 Sf. Mare Mucenic
Teodor Tiron și Sfânta Mariamna
(Începutul Postului Mare).

18 M 3 Sfântul Leon,
episcopul Romei; Cuvioșii
Agapit, Mariam și Pulheria.

19 Mc 4 Sf. Ap. Arhip,
Filimon și Apfia; Cuv. Evghenie
și Macarie.

20 J 5 Sfântul Leon,
episcopul Cataniei și Agaton,
episcopul Romei; Cuv. Visarion.

21 V 6 Cuv. Timotei; Sf.
Eustatiu, episcopul Antiohiei.

22 S 7 Aflarea Moaștelor
Sfinților Mucenici din Evghenia;
Cuv. Atanasie, Talasia și Limneu

**23 D 8 Duminica I din
Postul Mare (A Ortodoxiei)
+ Sfântul Sfințit Mucenic
Policarp, episcopul Smirnei;
Sf. Gorgonia.**

24 L 9 +) *Intâia și
a doua aflare a capului
Înaintemergătorului și Botezătorului Ioan*

25 M 10 Sf. Tarasie,
arhiepiscopul Constantinopolului,
Alexandru și Ipatie.

26 Mc 11 Sfântul Porfirie,
arhiepiscopul Gazei; Sf. Mc.
Fotini; Sf. Teodor.

27 J 12 Cuvioșii Procopie
Mărturisitorul și Talaleu
Mărturisitorul.

28 V 13 Cuv. Vasile
Mărturisitorul; Sf. Mc. Nestor.

Pomenirea sfântului sfințitului mucenic Haralambie

10/23 februarie

Sfântul Mucenic Haralambie,
Episcopul Magnesiei, împreună cu
martirii Porfirie și Vaptos și cele Trei
Mucenițe au suferit în anul 202.

Sf. Haralambie, Episcopul
Magnesiei (Asia Mica) a răspândit
cu succes credința în Mântuitorul
Hristos, călăuzindu-i pe oameni pe
calea mântuirii. Vestea despre practicile
lui Haralambie a ajuns la urechile
îghemonului Lucian și a comandantului
de armată Luchie, care l-au arestat pe
sfânt și l-au adus în fața judecării, unde
el și-a mărturisit credința în Hristos,
refuzând închinarea la idoli.

În ciuda vârstei înaintate (sfântul
avea 113 ani), aceștia l-au supus la
torturi inimaginabile. I-au rupt carnea cu
cârliche de fier și l-au jupuit de piele, timp

în care sfântul le mulțumea torționarilor
săi, spunând: "Vă mulțumesc, fraților, că
mi-ați reînnoit sufletul care dorește să se
unească cu veșnicia!"

Văzând că sfântul rabdă durerile fără
să scoată vreun cuvânt rău, doi soldați,
Porfirie și Vaptos au crezut în Hristos și
au fost omorâți prin tăierea capului cu
sabia. La fel, alte trei femei care au văzut
puterea sfântului de a îndura chinurile,
L-au lăudat pe Hristos și au fost imediat
martirizate.

Luchie a turbat de mânie la
vederea celor întâmplate și a apucat el
instrumentele de tortură, începând să-l
rănească pe sfântul martir, când deodată
mâinile i-au căzut ca secerate de sabie,
rămânându-i atârnat de corpul sfântului.
Apoi guvernatorul l-a scuipat în față pe
sfânt și gura i s-a întors la ceafă.

Luchie l-a implorat pe sfânt să-
l salveze cu rugăciunile sale și să se
milostivească de el, iar martirul în
bunătațe să s-a rugat pentru cei doi și
s-au vindecat pe loc. La vederea acestor
minuni, mulți din cei prezenți au trecut
la creștinism, printre care și Luchie, care
a căzut la picioarele sfântului episcop și
l-a rugat să-l boteze.

Luchie i-a spus despre cele întâmplate
împăratului Septimiu Sever (193-211),
care se afla atunci în Antiohia (vestul
Asiei Mici). Împăratul a ordonat să fie
adus Sf. Haralambie la el în Antiohia.
Soldații i-au legat barba în jurul gâtului
și l-au tras de ea pe drum. Apoi i-au înfipt
un piron de fier în trup dar împăratul nu
s-a mulțumit și le-a cerut să-l chinuie și
mai mult, arzându-l încetul cu încetul.
Dar Dumnezeu l-a ocrotit pe sfânt și
acesta a rămas nevătămat.

La cererea păgânului împărat, ca
să-i dovedească puterea Dumnezeului
său, Sf. Haralambie a făcut multe și mari
minuni cu harul lui Dumnezeu, înviind

din morți un tânăr și izgonind diavolul
dintr-un om chinuit de 35 de ani, astfel
încât mulți oameni au crezut în Hristos
Mântuitorul. Chiar și fiica împăratului,
Galinia, a trecut la creștinism zdrobind
cu mâinile ei pe idoli, de două ori la rând,
într-un templu păgân. Împăratul a mai
dat ordin să-i zdrobească sfântului gura
cu pietre și să-i ardă barba dar sfântul a
întors flăcările asupra chinuitorilor săi.

Plin de răutate drăcească Septimiu
Sever împreună cu un eparh numit
Crisp au hulit numele lui Dumnezeu,
îndrăznind să-L provoace pe Dumnezeu
și să-L cheme să vină pe pământ să-
i înfrunte pe ei, cei puternici. Atunci
Domnul a dat un cutremur înfricoșător,
ridicându-i pe cei doi păgâni în aer și
nu i-a lăsat pe pământ până când Sf.
Haralambie nu s-a rugat pentru ei. N-
a trecut mult și după ce și-a revenit
din sperietură, împăratul a dat din nou
ordine să-l tortureze pe sfânt.

În cele din urmă, Sf. Haralambie
a fost condamnat la tăierea capului cu
sabia. În timpul rugăciunii dinaintea de
moarte, cerurile s-au deschis și sfântul
a văzut pe Mântuitorul și pe îngerii săi.
Sfântul martir i-a cerut lui Dumnezeu
să aibă grijă de locul unde vor rămâne
moaștele sale, ca acel loc să nu sufere
niciodată de foame sau boli, să aibă
prosperitate, pace, abundență de fructe,
roade și vin, iar sufletele oamenilor
din acel loc să fie mântuite. Domnul
i-a promis că o să-i îndeplinească
dorințele și S-a ridicat la cer împreună
cu sufletul martirului Haralambie. Din
mila Domnului, sfântul a murit înainte
de a fi executat. Galinia a îngropat trupul
martirului cu multă onoare.

În hagiografia și iconografia greacă
Sfântul Haralambie este reprezentat ca
preot, pe când sursele rusești îl prezintă
ca episcop.

Pomenirea sfântului marelui mucenic Teodor Tiron

17 februarie/2 martie

Acest sfânt mucenic a
trăit pe vremea împăraților
Maximian și Maximin și era
de fel din mitropolia Amasiei,
din satul ce se cheamă
Himialon. Fiind încorporat
de curând în oastea tironilor

și făcând parte din ceata
prepozitului Vringa, a fost
chemat de acesta la cercetare
și a mărturisit că Hristos
este Dumnezeu, batjocorind
idolii elinilor ca pe niște
statui neînsuflete și lucruri
făcute de mâinile omenești.
Dându-i-se vreme să se
gândească mai bine, el nu
a cheltuit aceea vreme în
nelucrare, ci a săvârșit o
faptă cât se poate de mare.
A ars cu foc statuia aceleia
pe care elinii o socoteau
mama idolilor. Drept aceea,
fiind prins și mărturisind că
el singur a fost cel care a
dat foc statuii, a fost chinuit
în felurite chipuri; și fiind
băgat într-un cuptor aprins
și-a primit sfârșitul acolo.
Și se face pomenirea lui în
sfânta sa mănăstire ce este
în Torachia, în sâmbăta
dintâi a Postului Mare,

când a săvârșit el o minune
deosebită și a izbăvit poporul
ortodox de mâncarea din
animalele junghiate idolilor.

Minunea colivei,
săvârșită de Sf. Teodor
Tiron

La 50 de ani după
moartea Sfântului Teodor,
împăratul Iulian Apostatul
(361-363), dorind să-i
batjocorească pe creștini,
a dat ordin guvernatorului
orașului Constantinopol să
stroească toate proviziile
din piețele de alimente cu
sângele jertfit idolilor, în
prima săptămână a Postului
Mare. Sf. Teodor, apărându-
i în vis Arhiepiscopului
Eudoxie, i-a poruncit
acestuia să-i anunțe pe
creștini să nu cumpere

nimeni nimic din piață, ci
mai degrabă să mănânce
grâu fiert cu miere (coliva).

În amintirea acestei
întâmplări minunate, biserica
ortodoxă sărbătorește anual
pe Sf. Mare Mucenic Teodor
Tiron, în prima sâmbătă a
Postului Mare.

Vinerea seara, la Sfânta
Liturghie a Darurilor Înainte
Sfințite, după rugăciunea din
amvon, se cântă Canonul
Sf. Mare Mucenic Teodor,
compus de Sf. Ioan al
Damascului.

După aceasta, se
sfințește coliva și se
împarte credincioșilor.
Această sărbătoare a Sf.
Mare Mucenic Teodor în
prima sâmbătă a Postului
Mare, a fost rânduită pe
vremea Patriarhului Nectarie
al Constantinopolului (381-
397).

Pomenirea celui între sfinți părintelui nostru Leon papa al
Romei

18 februarie/3 martie

Acest părinte al nostru Leon, pentru nespusa lui curăție, Înțelepciune și bunătațe vieții, a fost hirotonit prin Duhul Sfânt episcop al Romei celei vechi. Ducând viață curată și plăcută lui Dumnezeu și păstorind turma lui cu cuvioșie, a nimicit în chip desăvârșit și bărfelile ereticilor, în vremea când s-a întrunit sfântul Sinod Ecumenic al patrulea, la Calcedon, la care au luat parte 630 de părinți. El a scris multe lucruri în legătură cu credința ortodoxă și a înfruntat învățăturile ereticilor, care bărfeau și grăiau despre o singură lucrare și o singură voință întru Hristos Dumnezeu nostru. Deoarece bărfitorii aceia de Dumnezeu, împotriva lui se adevărau, încercau să strice și să întoarcă dogmele cele insuflate de Dumnezeu dumnezeieștilor părinți, fericitul acesta, plecându-se la rugămintea Sinodului și făcând multe zile post și priveghere și rugăciune stăruitoare către Dumnezeu insuflat fiind de Duhul cel de viață făcător, a alcătuit o lucrare cu privire la cele ce erau discutate atunci, susținând cu putere, îndoita lucrare și cele două voințe în Hristos Dumnezeu nostru, și a trimis-o Sinodului cu o epistolă a sa. Preacuvioșii părinți primind-o au fost mulțumiți și o socoteau ca pe un stâlp al Ortodoxiei. Sfântul Sinod, sprijinindu-se pe ea, s-a ridicat și a stat împotriva ereticilor cu mai multă îndrăzneală, și a biruit meșteșugirile de multe feluri ale lor. Iar minunatul Leon trăind încă multă vreme și strălucind ca un luminător cu faptele sale cele bune, la adânci bătrâneți s-a mutat către Domnul.

PERIOADA LITURGICĂ ÎN CARE FII BISERICII POSTESC ȘI SE ROAGĂ MAI MULT

(începutul în pag. 1)

Una dintre cele trei perioade liturgice ale anului bisericesc, corespunzătoare slujirii arhieresti a Mântuitorului, slujire îndeplinită de Hristos prin Patimile și moartea Sa pe Cruce, actualizată și comemorată în perioada prepașcală (înainte de Paști), poartă denumirea de „perioada Triodului“. Ea însumează în total zece săptămâni, și începe din Duminica vameșului și a fariseului și se încheie în Sâmbăta Mare. Denumirea liturgică a perioadei Triodului este determinată și de numele cărții de slujbă folosită în această perioadă, și ea cuprinde de obicei rugăciuni și cântări cu conținut specific acestei perioade. Biserica a rânduit și a fixat relativ târziu, însă pentru totdeauna, această perioadă pregătitoare în care fiii ei postesc și se roagă mai mult, punându-le în față diferite modele de pocăință și făcându-i mai conștienți de menirea lor.

Canonul Sfântului Andrei Criteanul: Pocăință și acomodare cu împărăția lui Dumnezeu

Din prima zi a Postului Paștilor, cântarea Canonului celui Mare îi oferă credinciosului „cheia“ înțelegerii asprei călătorii pe care o are de parcurs până la Învierea Domnului: pocăința, înnoirea vieții, întoarcerea la Dumnezeu. Creație a Sfântului Andrei, arhiepiscopul Cretei, Canonul depășește prin mărime orice alt canon imnografic. În același timp, prin adâncimea ideilor pe care le cuprinde, îl cheamă pe credincios să-și altoiască viața spirituală pe drumul lui Hristos, spre Golgota și spre Înviere, drum pe care se sintetizează destinul umanității.

Postul cel Mare este o călătorie duhovnicească spre Înviere. Prin toate slujbele pe care Părinții Bisericii le-au presărat de-a lungul celor 48 de zile de postire, credinciosul este ajutat să crească spiritual și să se apropie mai mult de Dumnezeu. Între aceste slujbe, un loc aparte îl ocupă Canonul cel Mare, alcătuit de Sfântul Andrei, arhiepiscopul Cretei.

Canonul Sfântului Andrei Criteanul se săvârșește în prima și în a cincea săptămână din Postul Mare; în prima săptămână, în seara zilelor de luni, marți, miercuri și joi, în cadrul slujbei numite Pavcernița Mare (slujba de după Vecernie), când strofele Canonului sunt împărțite în patru părți, corespunzătoare celor patru zile; miercuri în săptămâna a cincea din Post, în cadrul slujbei numite „Denia Canonului celui Mare“, când se cântă integral.

Actor pe scena istoriei mânturii

Canonul este alcătuit din nouă secțiuni numite „cântări“, compuse, la rândul lor, din strofe (trepere), între care se intercalează rugăciunea „Miluiește-mă, Dumnezeule, miluiește-mă!“.

Troparul care deschide fiecare din cele nouă cântări, numit „irmos“, adică „legătură“, se cântă o dată la început și se repetă după parcurgerea troparelor cântării respective. De fiecare dată când se rostește rugăciunea „Miluiește-mă...“, se face și o metanie - o plecaciune până la pământ - , rostul metaniilor fiind acela de a angaja în rugăciune persoana umană, în integralitatea sa: trup și suflet. (În mănăstiri se fac trei

metanii pentru fiecare din cele aproape 300 de tropare).

Canonul este numit „cel Mare“, atât pentru lungimea lui, cât și pentru înălțimea și finețea ideilor pe care le cuprinde. Dacă un canon liturgic obișnuit cuprinde până la 30 de strofe, canonul Sfântului Andrei are peste 250. În privința conținutului, Canonul cel Mare împletește marile teme biblice (Adam și Eva, raiul și căderea în păcat, Noe și potopul, David, pământul făgăduinței, Hristos și Biserica) cu mărturisirea păcatului și pocăința.

Mai mult, așa după cum spune Părintele Alexander Schmemmann, în lucrarea sa, „Postul cel Mare“, „evenimentele istoriei sfinte sunt dezvăluite ca evenimente ale vieții mele, faptele lui Dumnezeu din trecut, ca fapte îndreptate spre mine și mântuirea mea, tragedia păcatului și a trădării, ca drama mea personală“.

Credinciosul care participă la slujba Canonului este luat parca de mână și purtat într-o lungă călătorie, care începe cu facerea lumii și continuă până dincolo de pragul acestei vieți, în veșnicie; pe parcursul întregii călătorii este invitat să privească și să cugete la diferitele momente ale istoriei mânturii. În cadrul acestui proces, descoperă că nu este un simplu spectator, ci se vede pe sine participând direct la fapte și întâmplări pe care mai înainte le-ar fi considerat exterioare, străine lui.

Dialogul pocăinței

Rugăciunea credincioșilor adunați în biserică nu este un monolog, ci o voce a unui dialog care are loc în adâncurile tainice ale existențelor umane. Credincioșii vorbesc cu persoanele prezente în mod nevăzut alături de ei: Dumnezeu Cel în Treime, Maica Domnului, Cuvioasa Maria Egipteanca și Sfântul Andrei Criteanul însuși. Iată un exemplu de dialog cu Sfânta Maria Egipteanca:

„Cel pe care L-ai iubit și L-ai dorit, Maică, pe ale Cărui urme ai mers, Acesta te-a aflat și ți-a dat pocăință, ca unul singur Dumnezeu milostiv, pe Care roagă-L neîncetat, să ne izbăvească de patimi și de primejdii și pe noi“.

Despre rostul Canonului Sfântului Andrei Criteanul, Părintele Alexander Schmemmann spune că este „să ne descopere păcatul și, astfel, să ne conducă spre pocăință; să descopere păcatul, nu prin definiții și înșiruire, ci printr-o adâncă meditație asupra măreței istoriei biblice, care este, cu adevărat, o istorie a păcatului, a pocăinței și a iertării“.

Sfânta Scriptură, redescoperită prin Canonul cel Mare

Părintele Silviu Tudose, asistent la disciplina Teologie Liturgică din cadrul Facultății de Teologie „Patriarhul Justinian“ din București ne spune care este locul pe care îl ocupă Canonul Sfântului Andrei Criteanul în viața liturgică.

Ce este un canon?

Cuvântul „canon“ este foarte des întrebuințat în limbajul bisericesc, cu diferite sensuri. În imnografie, el este o înlănțuire de cântări, compuse după anumite reguli, în ceea ce privește numărul și măsura lor, alcătuiind un întreg de sine stătător, folosit ca atare în cult. Forma desăvârșită a acestui gen de creație imnografică este alcătuită din nouă grupuri de cântări. Numărul a fost inspirat de cele nouă cântări pe care le întâlnim în Sfânta Scriptură (cum ar fi cântarea lui Moise, a lui Isaia sau cântarea Sfintei Fecioare Maria, din cap. I al Evangheliei după Luca), care erau folosite în cultul Bisericii primelor veacuri. Totodată, amintește și de cele nouă cete îngerești. În majoritatea canoanelor, cea de a doua lipsește, fiind chip al cetei îngerilor căzuți.

Se deosebește Canonul cel Mare, al Sfântului Andrei Criteanul, de celelalte creații liturgice de același gen?

Canonul Sfântului Andrei Criteanul reprezintă forma desăvârșită a acestui gen de creație imnografică. El se impune nu numai prin mărimea sa (peste 250 de tropare), ci mai ales prin adâncimea și frumusețea modului de a exprima pocăința. Sfântul Andrei Criteanul a reușit să adune la un loc nenumărate imagini ale pocăinței din Sfânta Scriptură, de la căderea lui Adam din rai și până la Învierea Mântuitorului, identificându-se cu ele și îndemnându-ne și pe noi să facem același lucru. Fiecare eveniment evocat este prezentat și ca realitate a

vieții mele, oferindu-mi ocazia să conștientizez păcatul, să mă pocăiesc și să nădăjduiesc în mila lui Dumnezeu.

Acomodarea cu împărăția veșnică

Pentru unii, slujba Canonului celui Mare este lungă și, poate, plictisitoare. De ce se întâmplă acest lucru?

Dacă simțim acest lucru, este o dovadă evidentă a faptului că nu ne mai hrănim credința din Sfânta Scriptură. Ne plictisim dacă ascultăm cântându-se sau citindu-se despre persoane sau evenimente despre care nu știm aproape nimic. Slujba Canonului este o provocare pentru fiecare dintre noi de a redescoperi Sfânta Scriptură și, mai ales, de a încerca să trăim așa cum ne îndeamnă ea.

Ar trebui să ne dăm seama că acum, în prima săptămână a Postului, Biserica ne oferă o atmosferă diferită de ceea ce trăim de obicei. Venind din agitația vieții noastre de zi cu zi și intrând la o slujbă a Pavcerniței mari, unită cu Canonul Sfântului Andrei Criteanul, descoperim o atmosferă liniștită, o cântare domoală, cu lumină puțină, cu „Doamne miluiește“, repetat parca la nesfârșit, cu rugăciuni, cum este cea a Sfântului Efrem Sirul, pe care nu le poți asculta indiferent. Este, dintr-o dată, altceva. De fapt, acesta este rostul postului și al slujbelor sale: să ne ajute să devenim altceva, să devenim ființe pascale, adică să „trecem“ de la „omul cel vechi“ la „omul cel nou“. Și dacă această atmosferă ne plictisește, nu este vina Bisericii. Ea este, de fapt, chip al împărăției lui Dumnezeu, în care lauda Lui este veșnică. Iar slujbele nu fac altceva decât să ne facă să pregustăm din frumusețea Împărăției și să ne obișnuim cu ea.

Sfântul Andrei, arhiepiscopul Cretei

Autorul Canonului celui Mare este Sfântul Andrei Criteanul sau Cretanul. S-a născut în Damasc, în jurul anului 660, într-o familie creștină care i-a oferit o educație aleasă. Tradiția spune că a fost mut până la vârsta de șapte ani, când, adus de părinți într-o biserică din Ierusalim și primind Sfintele Taine, a început să vorbească. După moartea părinților, s-a călugărit la Mănăstirea „Sf. Sava“ din Ierusalim. A ajuns secretar al patriarhului Ierusalimului. A fost trimis, în 685, la Constantinopol, pentru a semna actele Sinodului al VI -lea Ecumenic, care condamnase, în 681, erezia monotelită (monoteliiții învățau că în persoana Mântuitorului Hristos există numai voința dumnezeiască, nu și cea omenească).

Nu s-a mai întors la Ierusalim. Rămas în capitala imperiului, a fost hirotonit diacon, primind însărcinarea de a conduce un orfelinat și o casă pentru bătrâni. S-a remarcat, așa după cum spun biografii săi, prin „predica faptei și cateheza înțelepciunii“.

În preajma anului 712, a fost ales arhiepiscop al Gortynei, în insula Creta. De aici, numele sub care e cunoscut și acum: Cretanul sau Criteanul. Deși semnase actele Sinodului al VI-lea Ecumenic, cedând presiunilor împăratului Filip Bardanes (711-713), a primit învățătura monotelită. În scurt timp însă, s-a dezis de aceasta și a revenit la învățătura Bisericii. Cunoscând din propria trăire căderea, îndepărtarea de Dumnezeu, a cunoscut apoi și adâncul pocăinței, pentru care motiv a și fost numit „mistagog al tainei pocăinței“.

A trecut la Domnul în anul 740, în orașul Ieriso din insula Mtilina (Lesbos), pe când se întorcea dintr-o călătorie făcută la Constantinopol. Este înmormântat în cea mai veche biserică din oraș.

În afara operei sale clasice - Canonul -, Sfântul Andrei a mai scris predici despre Maica Domnului, canoane la Buna Vestire, la învierea lui Lazăr, la Duminica mironosițelor, la zămislirea Sfintei Ana, precum și un mic poem în care își exprimă adevărată față de hotărârile Sinodului al VI-lea Ecumenic.

pr. Bogdan Dedu

ISTORIA ORTODOXIEI POLONEZE, POVESTITĂ DE MĂNĂSTIREA SUPRASL

(începutul în pag. 1)

Din păcate, aceasta era imposibil de atins în forfota și zarva care caracterizau împrejurimile unui centru administrativ unde fuseseră strămutați, special, locuitori din Rusia și nobili din Mazowsze, astfel încât mulți călugări au preferat să se întoarcă de unde au venit, în timp ce alții au început să caute un spațiu mai potrivit pentru o mănăstire. Legenda spune că a fost aruncată în râul din zonă o cruce din lemn, hotărându-se ca acolo unde se va opri să fie locul pentru viitorul complex monahal. Astfel, în anul 1500, în regiunea care purta numele Suchy Hrod (Suchy Grad), s-au pus bazele așezării cu numele Suprasl. Zona era foarte potrivită, fiind departe de zgomotul așezărilor omenesti și prezentând și avantajul unei excelente poziționări defensive, înconjurată de râuri și de mlaștini greu de străbătut.

În 1501 a fost ridicată biserica având hramul „Sfântul Ioan Teologul”, în amintirea tatălui voievodului Aleksander, cneazul Ivan, luat prizonier în timpul unei invazii a tătarilor și ucis în captivitate. Lăcașul de cult era realizat din lemn, la fel ca și colibe care îl înconjurau, umilele locuințe ale monahilor. Nimic nu ar fi vestit, în acele momente, strălucirea care avea să fie legată de numele Lavrei Suprasl.

Biserica „Buna Vestire”

Tot în anul 1501 au fost începute lucrările de construcție a bisericii cu hramul „Buna Vestire”, o clădire impunătoare, cu zidurile din cărămidă, înaltă de 28 de metri, o îmbinare surprinzătoare a stilului gotic cu cel bizantin. S-a dovedit a fi nu doar un proiect mareț, ci și o realizare deosebită, lucrările fiind încheiate în doar opt ani. Iar rezultatul a fost impresionant. Clădirea de formă rectangulară prezenta, în zona naosului, trei nișe semicirculare, dispuse în așa fel încât să respecte tradiția potrivit căreia Mântuitorul Hristos ar fi lăsat capul pe umărul stâng în momentul morții Sale pe Cruce. În fiecare colț al dreptunghiului se ridica un adevărat turn, acoperit de câte o turlă, de dimensiuni mai reduse decât turla centrală.

Până în dreptul acoperișului părea să predomine stilul gotic, cu vitraliile și contraforturile caracteristice, însă, în locul bolților ogivale, apăreau bolțile bizantine, cu ample linii curbe. Neobișnuita combinație de stiluri era vizibilă din exterior, privitorul trebuind să își recunoască admirația deplină față de artistul care, prin elemente decorative simple și, în egală măsură, necesare structurii de rezistență, a realizat atât de armonios trecerea de la un stil la altul. În interior, doar un zid și stâlpii puternici dădeau de înțeles că natura acoperișului era oarecum diferită de cea a bisericilor clasice, având nevoie de o susținere suplimentară. De altfel, deasupra lăcașului de cult a existat o cameră uriașă,

având, probabil, un rol defensiv. În zona de îmbinare a stilurilor gotic și bizantin, ca și în cele patru turnuri, apăreau niște mici ferestre, al căror rol nu a fost doar de a permite luminii să intre, ci și de a permite ieșirea unei țevi de flintă.

Pictura bisericii a fost realizată sub supravegherea sârbului Nektariusz, al cărui deosebit talent a dus la desăvârșirea unei adevărate capodopere a lumii ortodoxe. Scene din viața Mântuitorului și a Precurarei Fecioare Maria, chipuri de apostoli, sfinți și îngeri, toate au fost lucrate cu migală în stilul balcanic, caracterizat de elemente florale și geometrice, dar și de reprezentarea minuțioasă a tuturor detaliilor, fie ele accesorii vestimentare, arme sau obiecte religioase. Frescele de la Suprasl au constituit mult timp, pe bună dreptate, un motiv de mândrie pentru monahi și credincioși.

Voievodul Aleksander Chodkiewicz și arhiepiscopul Józef Sultan au dăruit pentru noua biserică o seamă de obiecte necesare cultului, dar și o copie a icoanei Maicii Domnului din Smolensk, considerată a fi una dintre cele pictate de Sfântul Evanghelist Luca, (numită „Hodighitria”, adică „Arătătoarea Căii” sau, simplu, „Arătătoarea”), deoarece Pruncul este ținut în mâna dreaptă, în timp ce mâna stângă a Fecioarei Maria este îndreptată spre El, parcă spre a-L arăta privitorilor. Icoana de la Suprasl, așezată în lăcașul cu hramul „Buna Vestire”, a atras, de-a lungul secolelor, nenumărați pelerini, care au împodobit-o cu pietre prețioase.

Chiar și în perioada catolică, cinstirea Doamnei noastre de la Suprasl (așa cum era numită) s-a păstrat neștirbită de diferențele cultice sau doctrinare. În 1915, când monahii s-au retras din calea războiului, mulți dintre ei ajungând în Rusia, icoana a fost dusă la adăpost de către aceștia și, din păcate, în negura evenimentelor din acea perioadă, a dispărut fără urmă. Astăzi, în Mănăstirea Suprasl există o altă copie a „Arătătoarei” de la Smolensk, mult mai recentă, realizată în secolul al XIX-lea.

Lavra Suprasl

Primul stareț al mănăstirii, Sergiusz Kimbar, a fost un excelent gospodar. Datorită lui au fost obținute fonduri pentru extinderea complexului monahal și pentru ducerea la bun sfârșit a unor ample proiecte, care au făcut din Suprasl unul dintre cele mai importante centre culturale ortodoxe. Potrivit scrierilor din acea perioadă, erau colectate taxe de la mai multe localități, totalizând un număr de 400 de locuințe și 1.000 de persoane. În urma buneii chivernisiri a sumelor obținute din aceste taxe, dar și din generoasele donații, în 1532 s-a putut începe construirea unui nou lăcaș de cult, cu hramul „Învieria Mântuitorului nostru Iisus Hristos”, amplasat în zona unde se aflau osuarele mănăstirii. Au fost ridicate, tot atunci, ateliere de pictură și de copiere a manuscriselor.

În 1557, biblioteca de la Suprasl se afla în posesia a nu mai puțin de 200 de manuscrise (lucru deosebit în acele vremuri), urmând ca, în 1645, numărul lor să ajungă la 600. Printre ele se aflau și lucrări rare, cum ar fi vestitul Codex de la Suprasl (Kodeks Supraski), realizat în secolul al XI-lea, scris pe piei de oaie, conținând fragmente din opera Sfinților Ioan Gură de Aur, Vasile cel Mare, Epifanie al Ciprului și Fotie, patriarhul Constantinopolului (acesta din urmă era foarte iubit în teritoriile slave, fiind cel care i-a trimis la propovăduire pe Sfinții Chiril și Metodie). Se consideră că traducerea textelor din limba greacă în așa-numita proto-slavonă a fost făcută de ucenicii creștinătorilor popoarelor slave și este unul dintre cele mai vechi documente de acest fel care s-au păstrat.

Astăzi, cea mai mare parte din Kodeks Supraski se află în arhivele Bibliotecii Naționale din Varșovia, compendiul fiind înscris, sub numele de Codex Suprasliensis, și printre obiectele de mare însemnătate ale UNESCO, în cadrul programului „Memory of the World”. Alături de acesta au fost păstrate și alte manuscrise deosebit de importante, cum ar fi copii după Cronicile din Kiev și Cronicile din Nowogrodek, alături de un exemplar rar din Cosmografia lui Kosma Indykopolow.

Într-o perioadă relativ scurtă, Mănăstirea Suprasl a devenit foarte cunoscută și apreciată ca un adevărat centru al culturii slavone. Egumenul Sergiusz Kimbar a fost numit arhimandrit, urmând ca, mai târziu, arhimandritul Tymoteusz să primească titlul de episcop. Lăcașul monastic a devenit Lavra Suprasl, fiind considerat de o importanță egală cu

Lavra Pecerska din Kiev, aflată tot pe teritoriul Marelui Ducat al Lituaniei de atunci. În 1582, mănăstirea s-a aflat sub directă supraveghere a patriarhului Serbiei și al Bulgariei, Gabriel, iar în 1589 a fost vizitată de patriarhul ecumenic de Constantinopol, care a ridicat Lavra la rangul de stavropighie a Patriarhiei Ecumenice, urmărind, apoi, îndeaproape, lucrările de extindere și dezvoltare a complexului monahal.

Foarte mulți scriitori, clerici și laici au fost găzduiți la Suprasl, apărând o seamă de lucrări extrem de importante, polemice, în care era criticată politica Regatului Poloniei și, mai cu seamă, tendința de acceptare a ideilor de sorginte romano-catolică. S-a dezvoltat un adevărat curent de păstrare a valorilor și, mai ales, a dogmelor, iar mănăstirea a căpătat, prin acestea, renumele de Cetate a Ortodoxiei.

Între Ortodoxie și catolicism

De numele cneazului Ivan Chodkiewicz, tatăl ctitorului Mănăstirii Suprasl, se leagă un document, semnat de el și de mitropolitul kievean Mizeael, prin care i se solicita papei Sixtus al IV-lea luarea de măsuri pentru unificarea Ortodoxiei și a catolicismului. De-a lungul timpului, s-a susținut și s-a dovedit parțial că scrisoarea era un fals (alături de altele, asemănătoare), realizat cu scopul de a întări afirmația potrivit căreia, încă din vechime, polonezii ar fi dorit unirea cu Roma. Autor al falsului este considerat a fi chiar mitropolitul uniat Hipacusz Pocij, cel care s-a aflat în conflict deschis cu susținătorii Ortodoxiei, în special cu Hilarion Masalski, starețul Mănăstirii Suprasl. Acesta din urmă a redactat un document, semnat de toți monahii de la Suprasl, în care înfiera trecerea Bisericii Ortodoxe aparținând de Mitropolia Kievului sub conducerea Romei, prin tratatul de la Brzesc, din 1596 (Unirea de la Brest-Litovsk). În finalul documentului, mitropolitul Hipacusz Pocij era condamnat ca eretic și se afirma dorința reprezentanților mănăstirii de a rămâne ortodocși, păstrându-și neschimbate cultul, dogmele și tradițiile.

Această inițiativă, alături de participarea arhimandritului Hilarion Masalski la sinodul împotriva unirii, desfășurat tot la Brest-Litovsk, au atras măsuri dure ale mitropolitului. El l-a acuzat pe starețul Mănăstirii Suprasl de neascutare pe 4 octombrie 1601, declanșând un val de proteste ale ortodocșilor. Văzând că hotărârile consistoriului mitropolitan nu sunt recunoscute, ierarhul adept al unirii a apelat la judecata regelui Sigismund al III-lea, care, pe 19 ianuarie 1602, l-a condamnat la exil pe arhimandritul păstrător al Ortodoxiei. Hotărârea regelui, firește, nu avea valoare canonică, astfel încât Hilarion Masalski a mai rămas încă un an în mănăstire.

Decisiv a fost rolul jucat de Ivan Hieronim Chodkiewicz, fiul lui Aleksander, ctitorul complexului monastic de la Suprasl, un deosebit strateg, hatman al Lituaniei, învingător în luptele cu armatele țarului Ivan al IV-lea (cel Groaznic), dar și un personaj bizar din punctul de vedere al orientării religioase. Născut ortodox, a studiat pe teritoriu german, devenind calvin, apoi a convertit la catolicism. În ciuda acestei ultime schimbări, a susținut Ortodoxia, nefiind de acord cu hotărârile uniate și dorind ca în mănăstirea ctitorită de tatăl său (pe care el însuși o sprijinea financiar) să fie păstrate vechile rânduieli. L-a apărat pe arhimandritul Hilarion Masalski și l-a convins pe regele Sigismund al III-lea ca, după patru ani de exil, să îl repună în drepturi pe starețul care, formal, a acceptat deciziile uniate. În realitate, însă, datorită influenței hatmanului Chodkiewicz, Mănăstirea Suprasl a rămas o oază de Ortodoxie într-un teritoriu catolic, inclusiv sub starețul Herasim, după moartea lui Masalski. În 1635, arhimandritul Samuel Senczylo a fost obligat să semneze o mărturisire de credință catolică și complexul monastic a fost preluat de ordinul uniat al basilienilor.

În perioada 1635-1655 au avut loc multe și deloc necesare schimbări la Suprasl. Clădirile, în mare parte, au fost reconstruite sau redecorate. Locuința arhimandritului, numită palatul stăreției, a fost complet demolată și reconstruită în stil renascentist, au fost amenajate grădini italiene și a fost ridicată o clopotniță, la poarta intrării în mănăstire, în stil baroc. În Biserica „Buna Vestire”, adevăratul monument de la Suprasl, a fost construit încă un altar și frescele, adevărate opere de artă, au fost acoperite cu sculpturi sau cu var.

(continuare în pag. 7)

NELINIȘTIT ESTE SUFLETUL NOSTRU PÂNĂ NU SE ÎNTOARCE IARĂȘI LA TINE, DOAMNE

LECTII DE CATEHIZARE

Lecția 42

“PUTEREA SFINȚITOARE”

IERURGIILE

Încă din epoca apostolică, Biserica a stabilit și a orânduit, alături de sfintele Taine, unele lucrări sfințitoare sau slujbe folositoare creștinilor pentru dobândirea ajutorului dumnezeiesc în diferite momente și împrejurări din viața acestora lucrări numite ierurgii (de la grecescul *εργουργία* = lucrare sfântă). Ele au fost rânduite avându-se în vedere diferitele nevoi ale credincioșilor, domeniul lor însă fiind mai extins decât cel al Sfintelor Taine, care se împărtășesc numai oamenilor vii.

Deci putem spune că *ierurgiile sunt slujbe, rânduieli și rugăciuni pentru binecuvântarea și sfințirea omului în diferite momente și împrejurări din viața lui, precum și pentru binecuvântarea și sfințirea naturii înconjurătoare și a diferitelor lucruri sau obiecte de folos omului.*

Scopul ierurgiilor este să purifice pe omul credincios și firea înconjurătoare în care trăiește: vietățile și lucrurile, de care omul are nevoie pentru trai. De această purificare are nevoie nu numai omul, ci și mediul, care suferă din pricina păcatului strămoșesc: „Blestemat să fie pământul întru lucrurile tale...” (Fac 3,17); „Printr-un om a intrat păcatul în loaie, iar prin păcat moartea...” (Rom V,12); „Căci știm, că toată făptura împreună suspină și împreună are durere până acum...” (Rom 8,22).

Astfel prin ierurgii puterea și acțiunea curățitoare și sfințitoare a Bisericii se revarsă nu numai asupra omului, ci și a întregii lumi, care îl înconjoară, scoțând-o de sub puterea blestemului și sfințind-o. Prin ele sfera de influență a rugăciunilor cultului ortodox se extinde dincolo de persoana omului și tinde să îmbrățișeze întreaga lume creată.

Originea și vechimea ierurgiilor

Unele ierurgii sunt moștenite din Legea Veche (curățirea femeii la 40 de zile) altele le-a practicat Însuși Mântuitorul (tămăduirea bolnavilor, izgonirea duhurilor necurate, binecuvântarea pâinii, a vinului, a peștilor). Despre cele mai multe Ierurgii vorbesc Sf. Părinți Iustin Filozoful și Tertulian (sec. II), Vasile cel Mare (sec. IV). Rugăciunile pentru sfințirea apei, a untdelemnului, a fructelor, pentru ploaie și altele se găsesc în cele mai vechi Rânduieli bisericești - Constituțiile Apostolice și Evhologhionul lui Serapion de Thmuis din Egipt (sec. IV), dintre care unele sunt identice cu cele din Trebnicul (Molitfelnicul) nostru de azi. La cele mai vechi s-au mai adăugat și unele mai noi, cerute de desfășurarea și evoluția vieții religioase

a credincioșilor. Unele dintre cele vechi s-au dezvoltat treptat, miezul lor rămânând același.

Ierurgiile au fost instituite și sunt săvârșite de Biserica în scopul ajutorării creștinilor, spre a-și putea câștiga mai ușor mântuirea. Dar cu toate că după aspectul lor exterior ele se aseamănă cu Sfintele Taine, totuși Ierurgiile se deosebesc de acestea prin următoarele caracteristici :

- Tainele sunt instituite de Mântuitorul Hristos, Ierurgiile sunt instituite de Biserica. Datorită acestui fapt, Ierurgiile pot fi modificate sau schimbate atât ca fond, cât și ca formă de către Biserica, în funcție de nevoile credincioșilor, mărindu-se sau micșorându-se numărul lor, după dreapta socotință a Bisericii;

Prin ierurgii se binecuvintează și sfințește întreaga creatură: creștinul în diferite momente ale vieții; așezările omenești; pământul cu roadele lui; apele și văzduhul; locuințele omenești; adăposturile animalelor domestice; animalele și plantele etc., pe când prin Sfintele Taine se împărtășește harul divin numai oamenilor vii;

- Ierurgiile împărtășesc numai ajutorul dumnezeiesc, care poate fi numit har numai în sensul cel mai general, când prin har se înțelege orice binefacere pe care creștinul o primește de la Dumnezeu, precum spune sfântul Apostol Iacov: „Toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, coborându-se de la Părintele luminilor” (Iacov 1, 17); Tainele împărtășesc în exclusivitate harul sfințitor sau mântuitor, precum și alte haruri speciale, după natura fiecărei Taine;

- ajutorul dumnezeiesc dobândit prin ierurgii numai înlesnește câștigarea mântuirii, ajutându-l pe credincios să pășească și să se mențină pe calea progresului în înduhovnicire, în timp ce harul dobândit prin Sfintele Taine este absolut necesar pentru mântuire;

- efectul ierurgiilor depinde de starea morală și de pregătirea sufletească a celor ce le primesc, pe când harul sfintelor Taine lucrează independent de aceasta.

Cu toate aceste deosebiri, Ierurgiile nu sunt nici simple simboluri privitor la anumite adevăruri sau făgăduințe, cum le consideră protestanții, nici haina festivă pe care o îmbracă Sfintele Taine, după cum le consideră pe unele dintre ele romano-catolicii, și nici simple rugăciuni pentru diferite nevoi ale creștinilor, ci sunt mijloace reale de dobândire a harului dumnezeiesc pentru cei ce le primesc cu predispunerea sufletească corespunzătoare, aducând foloase reale în viața creștinilor care se folosesc de ele.

Fiind instituite de Biserica pentru ajutorarea credincioșilor, este de la sine înțeles că săvârșitorii lor sunt aceleași persoane care săvârșesc și Tainele: episcopii și preoții.

Locul și timpul săvârșirii ierurgiilor

Unele se săvârșesc în biserică, ca binecuvântarea prinoaselor, molitfa femeii la 40 de zile, sfințirea obiectelor de cult. Altele se fac prin case, ca sfințirea casei, sfeștania, cele în legătură cu înmormântarea etc., sau pe câmp, ca binecuvântarea a ogoarelor, rugăciunile pentru ploaie etc.

În ce privește timpul unele ierurgii sunt legate de anumite sărbători sau date fixe din cursul anului bisericesc, ca binecuvântarea salciei, a strugurilor, Molitfele Sf. Trifon etc. Altele se fac la cererea credincioșilor, ca sfințirea caselor, a fântânilor și altele.

După obiectul sau destinația lor ierurgiile se împart în 2 mari grupe:

a) unele se referă la persoane, adică privesc viața omului (cele în legătură cu nașterea, moartea etc.);

b) altele se aplică la lucruri (natură și diferite obiecte) ca binecuvântarea ogoarelor, rugăciuni pentru ploaie, sfințirea obiectelor de cult etc. Dar în chip indirect toate acestea se sfințesc tot spre folosul omului, care rămâne în centrul atenției Bisericii și al planului mântuirii.

Dr. Nicolae Fuștei

ISTORIA ORTODOXIEI POLONEZE, POVESTITĂ DE MĂNĂSTIREA SUPRASL

(inceputul în pag. 6)

De la distrugere la refacere

În 1809, în urma unui decret al țarului, episcopia uniată de care aparținea Mănăstirea Suprasl, aflată pe teritoriul anexat de Rusia în 1807, a fost desființată. Autoritățile au confiscat pământurile și proprietățile lăcașului monastic și clădirile au fost ocupate de armată, fiind amenajat un spital militar. Când nimeni nu mai spera la o revenire a vieții monahale, în 1824 complexul mănăstiresc a fost redat Bisericii Ortodoxe. A început o nouă perioadă de înflorire pentru Suprasl, în care credincioșii au putut din nou să vină și să se închine înaintea icoanei supranumite Doamna noastră. Au fost construite trei noi biserici: „Sf. Mare Mucenic Pantelimon” (1875), „Sf. Ioan Teologul” (1888) și „Sf. Mare Mucenic Jerzy” (1901), desfășurându-se, în paralel, lucrări de renovare și de recuperare a frescelor din Biserica „Buna Vestire”. Mănăstirea din Bialystok a redevenit un deosebit de important centru religios și cultural și se părea că vremurile grele au trecut pentru totdeauna.

Odată cu recâștigarea independenței Poloniei, Suprasl a fost din nou amenințată cu distrugerea. În 1915, monahii au fost obligați să se refugieze în Rusia, unde a dispărut fără urmă și icoana Maicii Domnului. În 1919, autoritățile poloneze au decis ca în clădirile mănăstirii să funcționeze o școală cu profil agricol, în Biserica „Sf. Ioan Teologul” să fie amenajată o sală de

sport și restul să fie cedat ordinului catolic salezian. La începutul celui de-al Doilea Război Mondial, armata rusă a transformat complexul monahal într-un adevărat câmp de luptă, apoi a înființat, în Biserica „Buna Vestire”, un atelier de fierărie, în timp ce Biserica „Sf. Ioan Teologul” a devenit bucătărie și sală de mese. În 1941, după retragerea rușilor, regiunea Bialystok a fost ocupată de armata nazistă, care a permis reluarea vieții monahale la Suprasl. O parte dintre monahi s-au întors din Rusia pentru a participa la refacerea complexului monastic. Din păcate, însă, la retragerea trupelor germane din zonă, o nouă nenorocire s-a abătut asupra comunității de la Suprasl: Biserica „Buna Vestire” a fost aruncată în aer.

În perioada care a urmat, catolicii au ocupat Biserica „Sf. Pantelimon”. Grupuri înarmate i-au terorizat pe puținii monahi rămași, obligându-i să părăsească mănăstirea, cedată, apoi, din nou, ordinului salezian. Toate protestele comunității ortodoxe au fost ignorate. Mai mult, autoritățile au decis, în 1957, demolarea Bisericii „Sf. Ioan Teologul”. După aproape un an de eforturi și de rugăminți, lăcașul le-a fost oferit locuitorilor ortodocși ai regiunii, care l-au restaurat și l-au redat cultului pe 9 octombrie 1958. Cu mare greutate, complexul monastic, aflat într-un proces avansat de degradare, a fost cedat Bisericii Ortodoxe, fiind nevoie de șapte ani de procese pentru ca și cimitirul și osuarul monahilor adormiți întru Domnul să fie luate din nou în posesie. Pe 13 decembrie 1989, Sinodul Bisericii Ortodoxe din Polonia a decis reînființarea oficială a

Mănăstirii Suprasl.

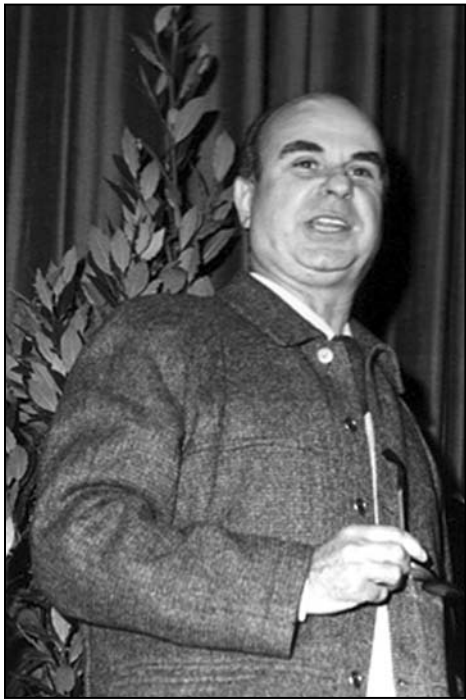
Mănăstirea Suprasl a găzduit din nou un patriarh ecumenic

Astăzi, la Suprasl mai există doar trei biserici: „Sf. Ioan Teologul”, „Sf. Mare Mucenic Jerzy” și „Buna Vestire”, aceasta din urmă fiind în plin proces de reconstrucție. Se dorește ca lăcașul de cult să fie reconstituit în forma lui inițială și să fie reproduse cu fidelitate atât elementele arhitectonice, cât și frescele. În palatul stăreției a fost amenajat un muzeu și într-una dintre clădirile adiacente a fost deschis, în anul 2007, un cabinet de fitoterapie, foarte apreciat de persoanele suferinde.

În fiecare an, pe 10 august, are loc o sărbătoare locală, în care se aduce cinstire icoanei Maicii Domnului, Doamna noastră de la Suprasl, eveniment care atrage mii de pelerini. Și circulă o vorbă în regiune, datând din 1998, când complexul monahal a fost vizitat de Preafericitul Patriarh Bartolomeu I, care s-a dovedit a fi foarte interesat de lucrările de restaurare și reconstrucție: „Au revenit vremurile de strălucire a Ortodoxiei pe pământ polonez”. Mănăstirea Suprasl a găzduit din nou un patriarh ecumenic, acum, când își recapătă strălucirea de altădată.

diac. Alexandru PRIPON (Lumina)

Teologul ortodox francez Olivier Clément a trecut la cele veșnice

La vârsta de 87 de ani, teologul ortodox francez Olivier Clément a trecut la cele veșnice, în seara zilei de joi, 15 ianuarie 2009, la Paris. Născut în anul 1921 la Cévennes, acesta a făcut inițial studii istorice. Oscilând între ateism și cercetările în direcția spiritualității asiatice, în cele din urmă, s-a convertit la Ortodoxie în 1940, la vârsta de 30 de ani. Decizia i-a fost inspirată de parcurgerea operelor lui Nicolae Berdiaev și Vladimir Lossky, cărora le-a fost, ulterior, student și prieten. Descoperind gândirea părinților creștini din Orient și primind botezul în Biserica Ortodoxă, a devenit unul dintre mărturisitorii remarcabili ai Ortodoxiei în Occident, în cea de-a doua jumătate a secolului trecut. După botez, a studiat teologia la Institutul Teologic Ortodox „Saint Serge” din capitala Franței, institut al cărui doctor și profesor a devenit. A ținut cursuri și la Institutul Superior de Studii Ecumenice, la École cathédrale (Centrul de formare al diocezei pariziene) și la Centrul Sèvres (Facultatea iezuită), toate din Paris. A desfășurat o intensă activitate editorială, coordonând colecția de studii

ortodoxe „Theophanie” la Editura Desclée de Brouwer și ca secretar de redacție al revistei ortodoxe de limba franceză „Contacts”. A fost autorul a peste 30 de lucrări de istorie, teologie și spiritualitate creștină, unele dintre acestea fiind traduse și publicate și în limba română. În paralel cu activitatea didactică și editorial-publicistică desfășurată, s-a implicat în viața și misiunea Bisericii Ortodoxe din Franța. A fost consultant al Comitetului inter-episcopal ortodox de aici, între 1967-1997, și membru al proiectului comun de dialog teologic ortodox-catolic și al reuniunilor bilaterale ortodox-protestante. A participat la înființarea și la acțiunile Frăției Ortodoxe din Europa Occidentală și la diferite conferințe inter-ortodoxe și ecumenice. Teologul francez a fost, de asemenea, interlocutorul unor personalități spirituale ale timpului său: patriarhul Athenagora, papa Ioan Paul al II-lea, părintele și teologul român Dumitru Stăniloae, arhimandritul Sofronie, fratele Roger de la Taizé, întreținând cu toți relații amicale. În toate întreprinderile sale, s-a dovedit extrem de atent la provocările modernității, cărora a căutat să le răspundă într-o manieră creatoare și regeneratoare, printr-o reflecție profundă și poetică, înrădăcinată adânc în Tradiția Bisericii. În decursul timpului, a fost distins cu titlul de „Doctor Honoris Causa” al Universității catolice din Louvain (Belgia), al Facultății de Teologie Ortodoxă din București și al Universității „Sacré Coeur” din Connecticut (Statele Unite ale Americii).

Slujba de înmormântare a teologului și istoricului ortodox Olivier Clément a avut loc, la Institutul Ortodox de Teologie „Saint-Serge” din Paris. Precedată de Sfânta Liturghie, slujba a fost oficiată de mai mulți ierarhi ortodocși. Episcopii ortodocși ai Franței au adus un omagiu celui care a slujit, necondiționat, Ortodoxia și celui care, inspirat și inspirând pe alții, a fost unul dintre teologii ortodocși de seamă ai Franței. Teologul și istoricul ortodox Olivier Clément a fost înmormântat la 21 ianuarie 2009, în satul său natal, Aniane, în Franța. Dumnezeu să-l odihnească!

Noul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Ruse

Patriarhul Kiril (în lume Vladimir Gundejev) s-a născut la 20 noiembrie 1946 în or. Leningrad într-o familie de slujitori. A absolvit cu mențiune Seminarul și Academia Teologică din Leningrad. La 3 aprilie 1969 a fost tuns în monahism cu numele de Kiril. În perioada anilor 1974-1984 a îndeplinit funcția de rector al școlilor teologice din Leningrad. În 1989 a fost numit președinte al Departamentului relații externe și membru permanent al Sfântului Sinod. La 25 februarie 1991 a fost avansat în treapta de Mitropolit al Smolenskului și Kaliningradului. Din 6 decembrie 1991, a doua zi după decesul SS Alexei al II-lea, a fost ales locțiitor de patriarh. Pe parcursul a zeci de ani a jucat un rol important în viața Bisericii Ortodoxe Ruse prin stabilirea unor acorduri de colaborare cu diverse instituții statale și internaționale, prin deschiderea unor eparhii și biserici, practic, în toate colțurile lumii

Este un ilustru predicator, râvnitor slujitor binecunoscut în rândul credincioșilor prin ciclul de emisiuni televizate „Cuvântul păstorului”.

Noul patriarh va stăpâni păstori ortodocșii din Rusia, țările baltice, CSI, precum și din alte țări unde activează comunități ortodoxe. Actualmente BO Rusă numără 157 de eparhii, 203 arhierii, circa 30.000 de slujitori, 29.263 de parohii și 804 mănăstiri.

Cooperare creștină la nivel paneuropean

În ziua de 26 ianuarie 2009, la Reședința Patriarhală, Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, l-a primit pe Excelența Sa dl. Wojciech Zajackowski, ambasadorul Republicii Polonia în România.

În cadrul întrevederii, Domnul Ambasador a apreciat relațiile tradiționale dintre cele două popoare de-a lungul istoriei și a considerat că acestea pot fi dezvoltate și mai mult, în contextul în care România și Polonia sunt țări membre ale Uniunii Europene. În acest sens, Domnul Ambasador a subliniat contribuția Bisericii Ortodoxe Române la îmbogățirea patrimoniului cultural spiritual european, arătându-se interesat de relațiile Ortodoxiei românești cu alte Biserici Ortodoxe din țări vecine României, care nu sunt membre ale Uniunii Europene. Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a reliefat necesitatea ca, într-o Europă din ce în ce mai secularizată, Bisericile să promoveze cu mai multă stăruință valorile

creștine și să coopereze la implementarea unor programe social-filantropice și cultural-educative la nivel european. Un model de cooperare între cultele creștine din Europa – a subliniat Patriarhul României – îl constituie buna conlucrare, de peste trei decenii, dintre Conferința Bisericilor Europene (care reunește 126 de Biserici ortodoxe, anglicane, protestante și vechi catolice) și Consiliul Conferințelor Episcopale Catolice din Europa.

În același timp, Întâistătorul Bisericii Ortodoxe Române consideră că este foarte importantă implicarea autorităților, inclusiv a Bisericilor din statele aflate la granițele Uniunii Europene (ca în cazul Poloniei și României), în derularea unor proiecte comune regionale, cu țările din vecinătate. Astfel de inițiative pot contribui la o mai bună cunoaștere a realităților proprii Uniunii Europene, evitându-se atât temerile nejustificate, cât și așteptările nerealiste din partea cetățenilor și Bisericilor din țările respective.

Biserica Ortodoxă din America are un nou primat

Înaltpresfințitul Părinte Iona a fost întronizat ca noul primat al Bisericii Ortodoxe din America. Ceremonia de întronizare a avut loc la finalul anului trecut în Catedrala Sfântul Nicolae din Washington DC. La eveniment a participat și Înaltpresfințitul Părinte Nicolae, Arhiepiscopul ortodox român al celor două Americi. La manifestări au fost prezenți reprezentanții Patriarhiei Antiohiei, ai Bisericii ruse din diaspora, ai Bisericii Serbiei, Albaniei, Poloniei și Finlandei. Înaltpresfințitul Părinte Iona a fost ales Mitropolit de Washington și New York și primat al Bisericii Ortodoxe din America pe data de 12 noiembrie 2008, în cadrul celui de-al XV-lea Congres al Bisericii Ortodoxe din America.

www.basilica.ro

Naomi Campbell ar putea trece la ortodoxie

Modelul Naomi Campbell ar putea trece la ortodoxie la insistența mirelului său, coproprietarul holdingului „Capital Group” Vladislav Doronin.

Astfel de condiții a înaintat V. Doronin miresei sale, comunică ediția revistei ruse „Jizni”.

Anterior, mass-media occidentală scria despre pasiunea top-modelului față

de practicile magice, apropiate de Vudu, în pofida faptului că Campbell a declarat în public că crede în Dumnezeu și vizitează regulat biserica.

Bussinesmanul rus a făcut cunoștință cu Naomi în luna mai, în orașul Cannes. Zilele trecute N. Campbell și-a anunțat intenția de a deveni soția lui V. Doronin.

Un tribunal decide începerea urmăririi unui deputat anti-islam

Deputatul de extremă-dreapta Geert Wilders, autorul filmului anti-islam „Fitna”, a fost pus sub urmărire penală pentru incitare la ură și discriminare, anunță AFP.

Potrivit comunicatului remis de Curtea de Apel din Amsterdam, mai mulți credincioși musulmani au fost insultați de comparațiile între islam și nazism făcute de Geert Wilders.

Geert Wilders este fondatorul Partidului Libertății din Olanda. Acest a difuzat pe internet, la începutul lunii martie, un film de 17 minute, intitulat „Fitna” (discordie, în limba arabă). Pelicula vrea să demonstreze ceea ce Wilders consideră a fi caracterul „fascist” al Coranului, pe care l-a comparat cu „Mein Kampf” al lui Hitler.

Stimați cititori, puteți vizita varianta electronică a publicației noastre pe adresa:

www.geocities.com/cortodox sau www.curierulortodox.info

ne puteți transmite mesajele și prin poșta electronică la următoarea adresă:

fustei_nicolae@yahoo.com

Stimați cititori! Nu uitați să vă abonați la “Curierul Ortodox” pe anul 2009

MATERIALELE PUBLICATE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți cititori, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesități auxiliare

curierul ortodox

Publicație
în limba română
Indice de abonare: 22034

Adresa redacției:
“Curierul Ortodox”. Bd. Traian, 3/1
MD-2060 Moldova (Rep)
Tel. 77-25-33; 77-24-44
<http://www.geocities.com/cortodox>

REDACTIA

Dr. Nicolae FUȘTEI - redactor șef,
Prot. Vasile CIOBANU - secretar responsabil,
Preot Dumitru TOLICO - redactor tehnic

Tipografia “Prag”
str. Spicului 94,
Chișinău
Tirajul: 1000
Comanda: 302